Vraag nr. 222
van 28 juni 2001
van de heer JOHAN DE ROO

Cokesoverslag Gentse Kanaalzone – Milieu

In de Gentse Kanaalzone zijn er heel veel klachten over stof. De oorzaken zijn veelvuldig, maar de grootste klachten betreffen toch de overslag in open lucht van petroleumcokes of kolen. De fijne, zwarte stofdeeltjes verspreiden zich in de omgeving en geven in de eerste plaats heel wat hinder in huis. Meubelen worden vuil, zodat er bij bepaalde weersomstandigheden bijna dagelijks moet worden gepoetst. Vooral bij droog weer en wanneer de wind uit bepaalde richtingen waait.

Daarnaast is er onduidelijkheid over de gezondheidsrisico's van dit product. Het kan worden ingeademd en het komt terecht in tuinen op groenten.

De betrokken bedrijven nemen maatregelen. Zo worden wegen af en toe bespoten en is er ook een systeem om de gestapelde petroleumcokes nat te spuiten en niet te hoog te stapelen. De vele, aanhoudende klachten tonen echter aan dat dit allemaal niet volstaat.

Eén van de maatregelen zou inhouden dat de petroleumcokes vermengd worden met afgewerkte olie om de kleefbaarheid van het product te verhogen, zodat het niet meer wegstuift. Dit wordt nadien verbrand, onder andere voor de elektriciteitsproductie.

1. Levert het inademen of het opnemen van stof van petroleumcokes of kolen via groenten gezondheidsrisico's op ?

2. Werd een verstrenging van de vergunningsvoorwaarden voor de overslagbedrijven reeds onderzocht, gelet op hun ligging in zeehavengebied, of een algemene verstrenging via de wijziging van de Vlarem-normen ?

3. Is het systeem van vermenging van de petroleumcokes met afgewerkte olie bekend en zo ja, is het toegelaten ?

4. Indien het toegelaten is, wordt dit verrekend in de emissievoorwaarden van de verwerkende bedrijven ?

Antwoord

1. Zwevend stof of de fijne fractie van totaal stof wordt gezien als één van de belangrijkste luchtverontreinigende stoffen die leiden tot nadelige gezondheidseffecten (bij inademing), en dit zowel bij kortstondige blootstelling aan verhoogde concentraties als bij chronische blootstelling aan lage concentraties.

   De kleine deeltjes dringen het diepst door in de longen. Zo kan PM_{10}-stof (de fractie met een aërodynamische diameter van 10 µm) door mechanische en toxische werking de slijmafvoer van de luchtwegen verstoren, ademhalingsklachten uitlokken en de gevoeligheid van de luchtwegen verhogen *(PM : Particulate Matter ; µm : micrometer – red.)*. Eventuele toxische bestanddelen van stof kunnen zich na afzetting in de longen nog verder in het (menselijk) lichaam verspreiden via de bloedbaan of het lymfestelsel.

   Bij op- en overslag van steenkool en van petroleumcokes komt er stof vrij, dat naar schatting voor 40 % bestaat uit de fijne fractie PM_{10}. Dat deze fractie via inademing gezondheidseffecten kan veroorzaken, is hierboven beschreven. De grovere fractie veroorzaakt wel hinder, maar is minder gevaarlijk voor de gezondheid.

   Over de vraag of de opname via groenten effecten veroorzaakt, heeft mijn administratie onvoldoende informatie. Algemene regel voor groenten is steeds dat ze in alle gevallen (ook al komen ze niet uit de eigen tuin) dienen te worden gereinigd.

   Over de specifieke toxicologische effecten van deze materialen dien ik te verwijzen naar de administratie waarvoor de Vlaamse minister van Gezondheid bevoegd is.

2. In de milieuvergunningen van de belangrijkste overslagbedrijven voor kolen en petroleumcokes zijn, naast de algemene en sectorale milieuvoorwaarden van titel II van het VLarem,eveneens bijzondere voorwaarden opgenomen met als doel de hinder en het gevaar voor de mens en het milieu tot een aanvaardbaar niveau te beperken.

Deze hebben betrekking op de aanleg van aarden bermen en hoogstammige beplanting, het steeds vochtig houden van de materialen, het beschikken over de nodige meetapparatuur om de windrichting en de windsnelheid te meten en het continu meten van neervallend en lateraal verplaatst stof op plaatsen die zijn bepaald door erkende instellingen en de overheid.

In casu worden sedert het laatste kwartaal van 1998 door de Universiteit Gent op regelmatige tijdstippen en meermaals per jaar stofemmissiemetingen uitgevoerd in Oostakker. Dit meetnet werd geïncorporeerd in het bestaande meetnet dat wordt gebruikt voor de studie van de stofemissie in opdracht van de stad Gent.

Uit het laatste verslag blijkt dat zowel de grens- als de richtwaarden van titel II van het Vlarem nergens worden overschreden.

Een verstrenging van de vergunningsvoorwaarden wordt daarom in eerste instantie niet overwogen.

Ik kan ter informatie wel meedelen dat de Vlaamse regering onlangs een wijziging van titel II van het Vlarem heeft goedgekeurd, in uitvoering van Europese regelgeving, waarbij milieukwaliteitsdoelstellingen voor onder andere de PM_{10}-fractie van het zwevend stof werden ingeschreven. In de komende jaren zal deze grootheid intensiever worden geregistreerd in het Vlaamse gewest, en hieruit zullen conclusies getrokken worden naar de bronnencontrole toe.

3. Het is bekend dat kolenhopen die langer dan drie maanden opgeslagen blijven, moeten worden gefixeerd met filmvormende polymeren. Andere methoden, zoals het behandelen met latexemulsies opgelost in water en melasse, zijn bekend.

   Na onderzoek door de afdeling Milieu-inspectie werd vastgesteld dat de bedrijven die in de regio Gent petroleumcokes stapelen, de vermenging met afvalolie zeker niet toepassen.

   Indien dit zou worden toegepast, dient een uitbreiding van de milieuvergunning te worden aangevraagd, omdat dan afvalolie wordt verbrand samen met de petroleumcokes.

4. Indien een bedrijf afvalolie verbrandt, dient het zich te houden aan de emissievoorwaarden en de opgelegde meetfrequentie van subafdeling 5.2.3.5. Verbrandingsinrichtingen voor als brandstof te gebruiken afgewerkte olie, van titel II van het Vlarem en de eventuele voorwaarden voor coïncineratie.